

man er bange for, at naar man kom ind paa den Vej, vilde man faa et Statskirke-dømme, og det er man endogsaa mere bange for end for Statskirken under Enevælden. Hvorfor man er det, det ved jeg ikke, thi det var dog ikke nogen lystelig Tilstand, man havde i Statskirken under Enevælden, men det maa vel være, fordi det er flere, Folket, der faar Indflydelse. Man taler imidlertid ikke om, at man vil være bange for Statskirkedømmets Mod-sætning, som man jo ogsaa kender; det er en Kirkestat, om ikke i den Forstand som i gamle Dage, at den vil beherske og sluge Staten og Folkelivets Udvikling, men i alt Fald i den Forstand, at den skulde være en Stat i Staten, og den vilde jeg være meget mere bange for. Dette med en Kirkedag eller en forberedende Synode kan lettere føre i den Retning end det andet og særlig i vore Dage, hvor det ikke kan skjules, at der inden for Folkekirken er Bestræbelser, som gaar ud paa at dømme haardt om andre Medlemmer af den danske Folkekirke, haardere, end det strengt taget kan forsvares. Det skal jeg nu ikke komme nærmere ind paa, og jeg skal heller ikke komme nærmere ind paa disse Landemoders Betæneligheder, men man kan jo ikke helt undgaa at komme ind paa dem, da de dog skulle være og ere Udtryk for den danske Præstestand som Stand betragtet. Grundtonen i alle disse Landemodeaktstykker er, saa vidt jeg kan skønne, en afgjort Mistillid til det store, almindelige Flertal, som udgør det meste af den danske Folkekirke — selvfølgelig ikke dennes anden Del, nemlig den danske Præstestand — og som Følge deraf ogsaa til Rigsdagen. De sige, at Rigsdagen kan ikke have med disse Ting at gøre, for den er ikke valgt dertil. Det er rigtigt, vi skulle ikke afgive noget Løfte for at blive Rigsdagsmand om, hvilken Tro vi have, men det er lige saa vist, at vi ere edfæstede paa den danske Grundlov; det er vor Trosbekendelse og deri indeholdes en § 3, hvori staar, at den evangelisk-lutherske Kirke er den danske Folkekirke, der som saadan understøttes af Staten. Og der er vel ingen, der vil paastaa, at Folkekirken kan være os Medlemmer af Rigsdagen ligegyldig, naar vi have aflagt Ed paa denne Paragraf.

Jeg forstaar altsaa slet ikke denne Talemaade, denne Mistillid til Folket og til den danske Rigsdag. Jeg kan ikke tiltræde hverken de Ytringer, der ere faldne spredt fra enkelte Mænd, eller de Ytringer,

som ere faldne fra Landemoderne, der have fulgt Præstestandens Tradition paa det Omraade. Ude i Befolkningen rører der sig en ganske anden Tankegang. Denne gaar ud paa, at man ikke er fornøjet med som hidtil at betale Kirkeskat i Form af Tiende og Offer og saa har at holde Mund, men man vil nok have nogen Indflydelse, særlig paa Valget af Præsterne. Jeg vil derfor, til Trods for disse Erklæringer, vedblive at staa paa samme Standpunkt som i Fjor, nemlig det, at jeg anser disse Forslag for et godt Grundlag at arbejde videre paa, og det skulde gøre mig meget ondt, om det Udvalg, som jeg hører, skal nedsættes, skulde bære sig ad som i Fjor, da det blev nedsat for at skyde Forslagene til Side; saa at Diskussionen kun kom til at dreje sig om, om vi skulde have en Kirkekommission. De afgivne Landemodebetænkninger pege i den Retning, og den Tale, vi hørte af den ærede Ordfører for det store Mindretal her i Tinget, det ærede 2det kongevalgte Medlem (Goos), gaar ogsaa i samme Retning. Det kunde altsaa se ud til, at Sagen i Aar skal gaa paa samme Maade som i Fjor; jeg ønsker imidlertid ikke at være med hertil, men holder paa, at vi skulle behandle disse Lovforslag — det er dog det, der er Meningen med at nedsætte Udvalg derom — baade med Hensyn til Grundtanken deri og med Hensyn til Enkelthederne, og at man saa skal se, hvilke Forandringer man kan komme overens med den højtærede Kirkeminister om at gøre, for der kan selvfølgelig godt være enkelte Punkter, om hvis Forandring der kan forhandles. Det skal jeg ganske henstille, og det vil ogsaa først komme til at ligge for i Udvalget. — Jeg skal slutte med at anbefale Forslaget til videre Fremme.

Reedtz-Thott: Jeg skal ikke tale meget om denne Sag, en Sag, der i øvrigt har min store Interesse, og som jeg er Ministeren meget taknemmelig for, at han har bragt frem, lige som jeg sikkert haaber, at den nok til sidst skal komme til en Afslutning, til en Ordning, som vi alle ville blive tilfredse med. Jeg skal ikke gentage, hvad Indlederen af denne Sag har udtalt her, ikke heller gennemgaa det, der i den er passeref siden i Fjor. Det er jo givet, at vi ere standsede paa Vejen, idet vi ikke fik nogen Betænkning, men kun en Beretning fra Udvalget, og jeg mener derfor, at det, der nu skal tages fat paa, er at arbejde videre paa at faa